فصلنامه رویکردهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت
سال سوم، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۴
www.iem-science.ir

بررسی رابطه بین مدیریت کیفیت و مؤلفه مهارت و شایستگی (به انضمام مطالعه موردی)

حامد کشاورزی[۱]، محمد تقی پور[۲و*]
[۱]گروه مدیریت، واحد صفادشت، دانشگاه آزاد اسلامی، صفادشت، ایران
Hamed۸۰keshavarzi@gmail.com
[۲و*]گروه مهندسی صنایع، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده
پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین مدیریت کیفیت و مؤلفه مهارت و شایستگی انجام شده است. این پژوهش از نظر هدف یک تحقیق کاربردی و از نظر شیوه اجرا یک تحقیق توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش حاضر از کلیه کارکنان شرکت ایران ایر تشکیل می شود که تعداد آن‌ها ۴۰۰ نفر بوده است. جهت انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده است. یافته‌های این پژوهش نشان داد بین مدیریت کیفیت و مؤلفه مهارت و شایستگی رابطه معنادری وجود دارد. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که شایستگی می تواند تا ۰/۸۲۳ بر مدیریت کیفیت سازمان تاثیرداشته باشد.

واژگان کلیدی: مدیریت کیفیت، مؤلفه مهارت و شایستگی، سازمان خدماتی

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]

۱. مقدمه

در دنیای پیچیده امروز، دانش سازمانی به سرعت در حال تبدیل شدن به مزیت رقابتی اصلی سازمان ها است. توجه به مدیریت دانش و حمایت از آن، شرایط مطلوبی را برای هر سازمانی به وجود می آورد؛ تا علاوه بر این که در محیط پیچیده رقابتی حیات مستمر داشته باشد، بتواند گوی سبقت را از سایرین ربوده و پیشتاز عرصه های مختلف فعالیت باشد. دانش سازمانی، در دنیای پرشتاب معاصر، فرصت مناسبی است برای سازمانهایی که به خوبی آن را می شناسند و مدیریت می کنند و در عین حال تهدیدی جدی برای سازمان هایی است که به تحولات محیطی کم توجه بوده و آن را نمی شناسند. درحال حاضر، مدیریت دانش یک مفهوم جدید و پرطرفدار محسوب می شود و فرایندی است که به سازمان هاکمک میکند تا اطلاعات و تخصص های مهمی که قسمتی از حافظه سازمان هستند و معمولا به یک حالت بدون ساختار در سازمان وجود دارند، را شناسایی، انتخاب، سازماندهی، توزیع و منتقل نماید. همچنین، گرایش سازمان ها به سمت تیم سازی و طراحی ساختار مبتنی برکار تیمی از رویکردهای جدیدی است که علاوه بر افزایش مشارکت، انعطاف پذیری و رضایتمندی مشتریان، می تواند با تسهیل و تقویت فرایند مدیریت دانش برموانع خلق، انتقال و یکپارچگی دانش فایق آید و سازمان را در عرصه پویا و پیچیده رقابتی یاری رساند. مهارت، دانش و بهره وری انسان ها از جمله عوامل مهمی هستند که در موفقیت سازمان ها نقش اساسی دارند و مدیریت کیفیت جامع نیز به عنوان نوعی سیستم مدیریتی توجه ویژه ای به آن دارد. از طرفی دانش به عنوان منبعی برای بقای سازمانها ضروری است و برای اجرای مدیریت دانش به یک بازه زمانی به نسبت طولانی، فراهم سازی بسترهای فکری و فرهنگی، مهارتی و آموزشی، کانون های دانشی و تکنولوژیکی نیاز است. در این پژوهش به بررسی رابطه بین مدیریت کیفیت فراگیر و مدیریت دانش در شرکت هواپیمایی ایران ایر پرداخته شد.

۲. فرضیه پژوهش

این پژوهش به منظور بررسی رابطه بین مدیریت کیفیت و مؤلفه مهارت و شایستگی انجام شد. این پژوهش برای پاسخ به فرضیه و هدف زیر انجام گرفت:

۳. هدف تحقیق

بررسی رابطه بین مدیریت کیفیت و مؤلفه مهارت و شایستگی(به انضمام مطالعه موردی).

٤. فرضیه تحقیق

بین مؤلفه مهارت و شایستگی و مدیریت کیفیت جامع رابطه معناداری وجود دارد.

۵. پیشینه تحقیقات

اکبرنژادبائی و همکاران۱۴۰۲، در تحقیقی به بررسی تعیین مدلی جهت ارزیابی سیستم مدیریت دانش در جهت بهبود صنایع با محوریت فناوری آموزشی و بکارگیری مفاهیم داده کاوی پرداختند.

رضایی دیزگاه و همکاران۱۴۰۱، در تحقیقی به تاثیر رهبری توانمندساز بر رفتار ایمنی با توجه به نقش میانجی تسهیم دانش و جو ایمنی کارکنان شرکت آب و فاضلاب روستایی استان گیلان پرداختند .نتایج تحقیق نشان دادند که رهبری توانمندساز بر جو ایمنی و تسهیم دانش کارکنان شرکت آب و فاضلاب روستایی استان گیلان تأثیر دارد، رهبری توانمندساز بر رفتار ایمنی کارکنان شرکت آب و فاضلاب روستایی استان گیلان تأثیر ندارد، جو ایمنی بر رفتار ایمنی کارکنان شرکت آب و فاضلاب روستایی استان گیلان تأثیر دارد و رهبری توانمندساز از طریق جو ایمنی و تسهیم دانش بر رفتار ایمنی کارکنان شرکت آب و فاضلاب روستایی استان گیلان تأثیر دارد.

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]

محمدی و همکاران ۱۴۰۰، در تحقیقی به بررسی نقش و تأثیر به‌کارگیری ابزارهای فناوری ارتباطات و اطلاعات بر ارزیابی عملکرد سازمان‌های خدماتی پرداختند .نتایج تحقیق نشان داد که بین خدمات وب، پردازش ابری اطلاعات، هوش مصنوعی، فناوری ارتباطات تلفن همراه، اطلاعات کسب‌وکار هوشمند، و فناوری ارتباطات و اطلاعات در مدیریت منابع انسانی سازمان‌های خدماتی همبستگی وجود دارد.

قصوری(۱۴۰۱) در پژوهش به بررسی جایگاه مدیریت دانش در تحقیق اهداف سازمانی پرداخت. نتایج تحقیق نشان داد که اجرای مدیریت دانش به شکل صحیح و مطابق با فرایند های برنامه ریزی شده، علاوه بر تحقق اثربخشی و افزایش کارایی، موجب پیشرفت سازمان شده و سازمان در سایه آن می تواند در محیط های پیچیده رقابتی موفق عمل نماید.

اعظمی(۱۴۰۱) پژوهشی تحت عنوان تأثیر مدیریت راهبردی بر مدیریت دانش منابع انسانی: نقش میانجی رسانه‌های اجتماعی انجام داد. پژوهش حاضر با هدف تحلیل تأثیر مدیریت راهبردی و مدیریت دانش منابع انسانی با نقش میانجی رسانه‌های اجتماعی در اداره کل ورزش و جوانان استان کرمانشاه انجام شده است. نتایج این پژوهش نشان داد مدیریت راهبردی بر رسانه‌های اجتماعی و مدیریت دانش منابع انسانی به ترتیب دارای تأثیر مستقیم و معنادار؛ تأثیر غیرمستقیم و معنادار و در نهایت رسانه‌های اجتماعی بر مدیریت دانش منابع انسانی دارای تأثیر مستقیم می‌باشد.

عمید(۱۴۰۱) پژوهشی تحت عنوان تبیین الزامات نظام مدیریت دانش بر اساس استاندارد مدیریت دانش ایزو (مورد مطالعه: در یک صنعت منتخب) انجام داد. نتایج این پژوهش علاوه بر مثمرثمر بودن در سازمان‌های تولیدی و تحقیقاتی برای مدیریت دانش هسته‌ای، می‌تواند بعنوان یک مرجع در برنامه بازدید کمکی مدیریت دانش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، مورد استفاده کشورهای عضو قرار گیرد.

کابلی(۱۴۰۱) پژوهشی تحت عنوان مطالعه اثر مدیریت منابع انسانی در نوآوری سازمانی با تکیه بر مدیریت دانش(مورد مطالعه کارکنان بهزیستی تهران) انجام داد. هدف تحقیق حاضر بررسی میزان تاثیر مدیریت منابع انسانی بر نوآوری سازمانی با تکیه بر مدیریت دانش بوده است. نتایج حاکی از آن است که مدیریت منابع انسانی توام با مدیریت دانش بر نوآوری سازمانی مراکز تامین و توسعه بهزیستی تهران موثر بوده است. همچنین مدیریت منابع انسانی بر نوآوری سازمانی و مدیریت دانش تاثیر معنی داری داشته است.

رحیمیان(۱۴۰۱) پژوهشی تحت عنوان طراحی الگوی استقرار مدیریت دانش در مدرسه انجام داد. هدف از این پژوهش طراحی مدلی برای استقرار مدیریت دانش در مدارس بوده است. یافته‌های پژوهش که پس از انجام مراحل کدگذاری باز و محوری و انتخابی بدست آمده‌اند نشان می دهند که استقرار مدیریت دانش از ۲۸۰ کد و ۱۷ مفهوم در ۵ مقوله تشکیل شده است. استقرار مدیریت دانش در مدارس در ۵ مقوله ایجاد و جذب دانش (آموزش، بازدید، ثبت دانش، پژوهش، حضور کارشناسان و تشکیل گروه‌های حرفه‌ای)، سازماندهی دانش (مستندسازی، پالایش و هستی شناسی دانش)، ذخیره دانش (استفاده از فناوری و ایجاد محیط تعاملی)، انتشار دانش (عوامل فردی، عوامل سازمانی و تربیت سرمایه انسانی) و کاربرد دانش (عوامل فردی و ساختار سازمانی) شکل گرفت.

سیف‌اللهی(۱۴۰۰) پژوهشی تحت عنوان تحلیل اثر مدیریت دانش و جهت‌گیری بازار بر عملکرد بازار با نقش میانجی نوآوری باز (نمونه پژوهش: بانک تجارت) انجام داد نتایج پژوهش نشان دادند که متغیرهای مدیریت دانش (با ضریب مسیر ۰/۳۷)، جهت‌گیری بازار (با ضریب مسیر ۰/۴۱) و نوآوری باز (با ضریب مسیر ۰/۳۲) بر عملکرد بازار اثر مستقیم مثبت و معنادار دارند؛ همچنین مدیریت دانش و جهت‌گیری بازار علاوه بر تأثیر مستقیم، از طریق نوآوری باز بر عملکرد بازار اثر غیرمستقیم و معنادار نیز دارند که با توجه به میزان به‌دست‌آمده برای آماره VAF مشاهده گردید که ۲۳/۲ درصد تأثیر مدیریت دانش بر عملکرد بازار و ۳۳/۷ درصد تأثیر جهت‌گیری بازار بر عملکرد بازار از طریق نوآوری باز می‌تواند تبیین گردد.

فرهادیار(۱۳۹۹) پژوهشی تحت عنوان بررسی ارتباط متقابل مدیریت دانش مشتری و نوآوری و اثرات آنها بر عملکرد بازار (مطالعه موردی: شرکت‌های نانو غذا در ایران) انجام داد. نتایج به دست آمده مؤید آن است که مدیریت دانش مشتری و

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]

نوآوری بر یکدیگر تاثیر مثبت و معناداری دارند و تاثیر هر یک از آنها بر عملکرد بازار به تنهایی و نیز از طریق نقش میانجی دیگری به اثبات رسید.

شهریاری(۱۴۰۰) پژوهشی تحت عنوان تبیین نقش بازاریابی دوسوتوان در ارتباط توسعهٔ دانش بازار و سرمایهٔ فکری با عملکرد شرکت‌های دانش بنیان انجام داد. هدف این پژوهش تبیین تأثیر سرمایهٔ فکری و توسعهٔ دانش بازار بر عملکرد سازمانی با تأکید بر نقش میانجی بازاریابی دوسوتوان است. نتایج نشان می‌دهد سرمایهٔ فکری بر بازاریابی دوسوتوان اثرگذار نیست؛ اما بازاریابی دوسوتوان تأثیر توسعهٔ دانش بازار بر عملکرد را میانجی می‌کند.

تقی پور و دیگران (۱۳۹۵) به بررسی تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر موانع به اشتراک گذاری دانش(به انضمام مطالعه موردی) پرداختند. نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه‌های مثبت و معنادار میان تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر موانع به اشتراک گذاری دانش در مدیریت دانش است.

۶. روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی و این پژوهش از نوع توصیفی- پیمایشی می باشد.

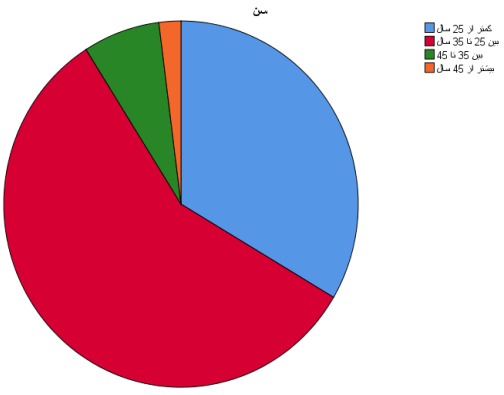
۶-۱-آمار توصیفی

وضعیت سنی پاسخ دهندگان

وضعیت سنی پاسخ دهندگان در جدول و شکل (۱) آورده شده است.

جدول۱ . وضعیت سنی پاسخ دهندگان

سن	فراوانی	درصد فراوانی
کمتر از ۲۵ سال	۶۷	۳۳/۵
۲۵- ۳۵ سال	۱۱۵	۵۷/۵
۳۵ -۴۵ سال	۱۴	۷
بیشتر از ۴۵ سال	۴	۲
جمع	۲۰۰	۱۰۰

شکل۱. وضعیت سنی پاسخ دهندگان

همانطور که در جدول۱مشاهده می‌شود ۳۳/۵ درصد کمتر از ۲۵ سال، ۵۷/۵ درصد بین ۲۵- ۳۵ سال، ۷ درصد بین ۳۵ تا ۴۵ سال و ۲ درصد بیشتر از ۴۵ سال می‌باشد.

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]

به طریق مشابه می توان به بررسی وضعیت تحصیلی پاسخ دهندگان و موارد دیگر پرداخت.

۶-۲-بررسی فرضیه تحقیق

مهارت وشایستگی بر مدیریت کیفیت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

جدول۲ . ضریب همبستگی بین مهارت وشایستگی و مدیریت کیفیت

		مدیریت کیفیت	مهارت و شایستگی
مدیریت کیفیت	ضریب همبستگی پیرسون	۱	۰/۸۳۱
	سطح معنی داری		۰/۰۰۱
	تعداد نمونه	۲۰۰	۲۰۰
مهارت وشایستگی	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۸۳۱	۱
	سطح معنی داری	۰/۰۰۱	
	تعداد نمونه	۲۰۰	۲۰۰

نتایج جدول(۲) نشان می‌دهد بین مهارت وشایستگی و مدیریت کیفیت همبستگی معناداری وجود دارد. لذا برای بررسی رابطه علت و معلولی بین متغیرها می‌توان از تحلیل رگرسیون استفاده نمود.

جدول۳ . ضریب تعیین رگرسیون رابطه بین مهارت وشایستگی و مدیریت کیفیت

خطای انحراف استاندارد	ضریب تعدیل	ضریب تعیین	ضریب همبستگی چندگانه	مدل
۲/۹۵۵۲۶	۰/۶۸۸	/۶۹۰	۰/۸۳۱	مدلی کلی

مطابق جدول۳ و با توجه به ضریب رگرسیونی به دست آمده نتیجه گرفته می شود مهارت وشایستگی می‌تواند تا ۸۳ درصد مدیریت کیفیت پروژه را پیش‌بینی کند.

جدول۴. نتایج مربوط به تحلیل واریانس بین مدیریت کیفیت و مهارت وشایستگی

سطح معناداری	F	میانگین مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	
۰/۰۰۱	۴۴۰/۲۷۴	۳۸۳۸/۲۵۶	۱	۳۸۳۸/۲۵۶	رگرسیون
		۸/۷۱۸	۱۹۸	۱۷۲۶/۱۳۹	باقی‌مانده
			۱۹۹	۵۵۶۴/۳۹۵	جمع

جدول۴ تحلیل واریانس نتایج ضریب رگرسیونی را تایید می‌کند و نتایج جدول نشان می‌دهد F مشاهده شده در سطح آلفای ۵ درصد معنادار است و فرض صفر رد می‌شود و در نتیجه ضریب تعیین رگرسیون قابل تایید است.

جدول۵. معادله خط رگرسیون رابطه بین مهارت و شایستگی و مدیریت کیفیت

سطح معناداری	T	بتا			مدل رگرسیونی
			خطای معیار	B	
۰/۰۰۱	۱۴/۵۳۷		۱/۲۲۰	۱۷/۷۳۱	عرض ار مبدا
۰/۰۰۱	۲۰/۹۸۳	۰/۸۳۱	۰/۱۰۱	۲/۱۱۷	موفقیت پروژه

جدول۵ نتایج نهایی مدل رگرسیونی را نشان می‌دهد و با توجه به نتایج این جدول می‌توان معادله خط رگرسیونی را ترسیم نمود. معادله خط رگرسیونی مطابق زیر تعریف می‌شود:

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]

مدیریت کیفیت=(مهارت و شایستگی)* ۱۷/۷۳۱+۲/۱۱۷

با توجه نتایج به دست آمده از نتیجه رگرسیونی، مدیریت دانش نقش بسیار موثری بر موفقیت پروژه دارد. با توجه به میزان بتا می‌توان گفت به ازای یک واحد تغییر در مهارت وشایستگی۲/۱۱۷ واحد متغیر کیفیت پروژه نیز تغییر می‌کند.

۷. نتیجه‌گیری

فرضیه تحقیق: مهارت وشایستگی بر مدیریت کیفیت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

با توجه به مقدار سطح معنی‌داری به دست آمده که کمتر از ۰/۰۵ است، نتیجه گرفته می‌شود بین مهارت و شایستگی و مدیریت کیفیت در سطح اطمینان ۰/۹۵ رابطه معنی‌داری وجود دارد و شدت این رابطه ۱/۳۰۷ می‌باشد. برای بررسی جهت این تاثیر از محاسبه ضریب بتا استفاده شده است و این ضریب نشان داد که جهت این تاثیر مثبت است. از سویی مقدار ضریب تعیین به دست آمده در بررسی این فرضیه ۰/۶۸۸ است یعنی متغیر مستقل می‌تواند تا ۰/۶۸۸ از متغیر وابسته را پیش‌بینی کند. بنابراین مدل رگرسیونی به شکل زیر نوشته می‌شود:

مدیریت کیفیت=(مهارت و شایستگی)* ۱۷/۷۳۱+۲/۱۱۷.

نتایج حاصل از این فرضیه با تحقیقات (سیدالحسینی، ۱۴۰۰)، همسو بوده است.

سیدالحسینی(۱۴۰۰) نشان داد مهارت های عمومی، مدیریتی، برنامه ریزی، ارتباطی، نظری و طراحی برای شهرسازان جهت ورود به حرفه امر مهم و اساسی است.

۸. پیشنهادات کاربردی

- بررسی رابطه مدیریت کیفیت جامع وعملکرد شرکت
-بررسی مدیریت کیفیت جامع و مهندسی مجدد فرآیندها
-انجام پژوهش حاضر با استفاده از روش کیفی
-رابطه متقابل مدیریت دانش و مدیریت جامع کیفیت در سازمان‌های دیگر بررسی شود.

منابع

۱. رحیمیان، نظام الدین، توکل نیا، اسماعیل، اسدی، زینب (۱۳۹۷). مسئولیت اجتماعی و پایداری شرکت ها، مجله حسابدار.
۲. قصوری، علی.(۱۴۰۱). بررسی جایگاه مدیریت دانش در تحقیق اهداف سازمانی. فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت.جلد دوم، دوره ۵ شماره ۷.
۳. اعظمی، محسن، اکبری، پیمان، کریمی، علی. (۱۴۰۱). تأثیر مدیریت راهبردی بر مدیریت دانش منابع انسانی: نقش میانجی رسانه‌های اجتماعی. علوم و فنون مدیریت اطلاعات، مقاله در دست چاپ.
٤. اسلامی، قاسم، مقدم. (۱۴۰۱). تاثیر تعهد محاسباتی و تعهد هنجاری بر بلوغ مدیریت دانش با توجه به نقش میانجی انتقال دانش. دومین کنفرانس بین المللی آزمایشگاه مدیریت و رویکردهای نوآورانه در مدیریت و اقتصاد.
٥. اکبرنژادبائی، کمیل، محمدی، محمود، کولوبندی،عبدالله، تقی پور، محمد ۱۴۰۲.تعیین مدلی جهت ارزیابی سیستم مدیریت دانش در جهت بهبود صنایع با محوریت فناوری آموزشی و بکارگیری مفاهیم داده کاوی، نشریه علمی نوآوری های مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، اردیبهشت ۱۴۰۲.
٦. عمید، حسام، ذاکری، امیر، عبدالحمید، مهدی. (۱۴۰۱). تبیین الزامات نظام مدیریت دانش بر اساس استاندارد مدیریت دانش ایزو (مورد مطالعه: در یک صنعت منتخب). مدیریت استاندارد و کیفیت، ۱۲(۲)، ۷۷-۱۰۱.
۷. هاشمی، حسین، روشن، سیدعلیقلی، سالارزهی، حبیب الله، یعقوبی، نورمحمد. (۱۴۰۱). عوامل مورد نیاز برای پیاده سازی سیستم مدیریت دانش برمبنای ایزو ۳۰۴۰۱ : رویکرد عملیاتی. فصلنامه بازیابی دانش و نظام‌های معنایی، ۲(۵)، ۱۸-۲۵.
۸. کابلی، ژوبین، شاه حسینی، محمد. (۱۴۰۱). مطالعه اثر مدیریت منابع انسانی در نوآوری سازمانی با تکیه بر مدیریت دانش(مورد مطالعه کارکنان بهزیستی تهران). فصلنامه بازیابی دانش و نظام‌های معنایی، ۹(۳۲)، ۴۰-۶۰.
۹. قصوری، علی. (۱۴۰۱). بررسی جایگاه مدیریت دانش در تحقق اهداف سازمان. چشم انداز حسابداری و مدیریت، ۵(۵۷)، ۱۴۶-۱۵۳

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]

۱۰. رحیمیان، حمید، عباسپور، عباس، زرین، حمیدرضا. (۱۴۰۰). طراحی الگوی استقرار مدیریت دانش در مدرسه. فصلنامه مدیریت دانش سازمانی، ۴(۲)، ۲۹-۱.
۱۱. رضایی دیزگاه، مراد، تقی پور، محمد، داداشی جوکندان، علیرضا، ملائی نژاد، محسن۱۴۰۱، تاثیر رهبری توانمندساز بر رفتار ایمنی با توجه به نقش میانجی تسهیم دانش و جو ایمنی کارکنان شرکت آب و فاضلاب روستایی استان گیلان، فصلنامه نوآوری های مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن،دوره ۱۷،شماره ۴، پاییز۱۴۰۱ ، صفحه ۱۳-۱.
۱۲. سیف اللهی، ناصر، حمیدزاده اربابی، علیرضا. (۱۴۰۰). تحلیل اثر مدیریت دانش و جهت‌گیری بازار بر عملکرد بازار با نقش میانجی نوآوری باز (نمونه پژوهش: بانک تجارت). فصلنامه مدیریت دانش سازمانی، ۴(۱)، ۸۹-۱۲۲.
۱۳. فرهادیار، اسکندریان، قاضی‌نظامی، راحله، بیات. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط متقابل مدیریت دانش مشتری و نوآوری و اثرات آنها بر عملکرد بازار (مطالعه موردی: شرکتهای نانوغذا در ایران). مطالعات مدیریت و حسابداری، ۲۸(۶)، ۲۹۵-۳۱۰.
۱۴. شهریاری، سلطانعلی، جهانشاهی، فاطمه. (۱۴۰۰). تبیین نقش بازاریابی دوسوتوان در ارتباط توسعهٔ دانش بازار و سرمایهٔ فکری با عملکرد شرکت‌های دانش بنیان. نشریه تحقیقات بازاریابی نوین، ۱۱(۴)، ۱۰۷-۱۲۶.
۱۵. تقی پور. محمد، محبوبی. مریم، قراگوزلو. حمید، (۱۳۹۵). بررسی تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر موانع به اشتراک گذاری دانش (به انضمام مطالعه موردی)، پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، دوره۳۱، شماره۴، ص ۱۰۴۹-۱۰۷۴، تابستان ۹۵.
۱۶. سیدحسینی(۱۴۰۰). پژوهش تحت عنوان "توسعه شبکه یادگیری سازمانی با محوریت مدیریت دانش." پیشرفت های اخیر در مدیریت و مهندسی صنایع انجام داد.

[Downloaded from www.iem-science.ir on 2026-11-08]